

ВІДГУК

офіційного опонента доктора наук з фізичного виховання та спорту,
доцента Розторгуй Марії Сергіївни
на дисертаційну роботу Яанг Тангксуна
на тему «Сучасні тенденції розвитку важкої атлетики в Китаї з
урахуванням світових і національних особливостей», подана на здобуття
наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, за
спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

Актуальність теми дослідження. Рівень спортивних результатів на міжнародній спортивній арені, що демонструють спортсмени у важкій атлетиці, висуває високі вимоги до рівня підготовленості та фактично перебувають на межі людських можливостей. Враховуючи той факт, що спортсмени Китаю протягом останніх десятиліть посідають найвищі місця у світовому рейтингу, дослідження історичних аспектів розвитку та особливостей функціонування важкої атлетики, закономірностей підготовки та показників змагальної діяльності важкоатлетів високої кваліфікації в цій країні дозволять обґрунтувати теоретико-методичні рекомендації щодо удосконалення системи підготовки українських важкоатлетів та розвитку важкої атлетики в Україні. Обґрунтування тенденцій розвитку важкої атлетики в Китаї з урахуванням світових і національних особливостей відповідає потребам теорії та практики фізичної культури і спорту, тому актуальність дисертаційного дослідження Яанг Тангксуна є безперечною як в науковому, так і практичному аспектах.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана в межах тем: 2.26 «Управління тренувальним процесом кваліфікованих спортсменів у силових видах спорту та єдиноборствах на основі сучасних технологій моделювання та контролю основних характеристик підготовки» (номер державної реєстрації 0116U001621) плану науково-дослідної роботи Національного університету

фізичного виховання і спорту України на 2016–2020 рр. та 2.6 «Науково-методичний супровід тренувальної та змагальної діяльності кваліфікованих спортсменів у єдиноборствах та силових видах спорту» (номер державної реєстрації 0121U108940) плану науково-дослідної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України на 2021–2025 рр.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність і новизна, повнота їх викладу в опублікованих працях. Обґрунтованість та достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій обумовлені сукупністю методологічних і теоретичних позицій дослідження; наявністю логічного зв'язку між темою дисертації та метою, завданнями, об'єктом, предметом дослідження, а також коректністю обраних методів дослідження; поетапним вирішенням чотирьох завдань, що дозволило досягнути мету дослідження; аналізом достатньої кількості сучасних наукових праць з проблематики дослідження (в абсолютній більшості праці із списку використаних джерел датовані останнім десятиліттям) та передового досвіду практики щодо розвитку та функціонування виду спорту та підготовки спортсменів у важкій атлетиці; тривалістю виконання дисертаційного дослідження; коректною статистичною обробкою результатів дослідження.

Достовірність одержаних результатів дослідження забезпечена належною організацією дослідження, яка сприяла отриманню коректних та достовірних теоретико-емпіричних даних дослідження; репрезентативністю та достатнім обсягом контингенту досліджуваних (аналіз результативності змагальної діяльності 603 важкоатлетів елітної групи серед яких 243 членів національної збірної Китаю та 360 провідних спортсменів інших країн, опитування 100 спортсменів та 30 тренерів досвід робити яких понад 10 років) і статистичною значущістю отриманих результатів дослідження даних.

Наукова новизна дисертаційної роботи полягає в тому, що вперше: визначено умови виникнення та становлення важкої атлетики в Китаї; досліджено тенденції змін, що відбулися у процесі розвитку важкої атлетики в

Китаї, як виду спорту, що виникли за останні 25-30 років, узагальнено сучасні підходи щодо розвитку виду спорту, а також виділено основні проблеми, що гальмують розвиток важкої атлетики в країні; узагальнено національний досвід і сучасний стан розвитку важкої атлетики Китаю; встановлено основні чинники функціонування спорту вищих досягнень в Китаї та структуру підготовки важкоатлетів високої кваліфікації за основними показниками змагальної діяльності на міжнародних змаганнях; встановлено вікові межі та терміни досягнення спортивних результатів призерами чемпіонатів світу та Ігор Олімпіад елітної групи важкоатлетів Китаю (чоловіки і жінки) різних груп вагових категорій; обґрунтовано сучасні тенденції розвитку важкої атлетики в Китаї на основі закономірностей підготовки важкоатлетів високої кваліфікації із врахуванням проблем; доповнено і систематизовано цілісну систему наукових знань щодо необхідності об'єднання питань спортивної кар'єри важкоатлетів елітної групи Китаю з системою отримання освіти, підготовки до трудової діяльності у сфері фізичної культури і спорту.

Висновки повністю відповідають завданням дослідження та змісту основного тексту роботи, є логічними та структурованими та впливають із змісту дисертаційного дослідження. Результати дослідження в повній мірі відображені у висновках дисертаційної роботи.

Практична значущість дисертаційної роботи полягає в тому, що на підставі отриманих результатів Яанг Тангксун обґрунтував організаційні, фінансові, матеріально-технічні, нормативно-правові, науково-методичні та інформаційні аспекти розвитку важкої атлетики в Китаї, а також автором розроблено рекомендації щодо підготовки спортсменів високої кваліфікації у важкій атлетиці, що можуть бути використані у процесі підготовки здобувачів ступеня освіти бакалавр та практиці підвищення кваліфікації тренерів.

Повнота викладення матеріалів дисертації в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації. За темою дисертації опубліковано 12 наукових праць, серед яких 4 статті в наукових виданнях з переліку наукових фахових видань України, одне з яких проіндексоване у базі даних Scopus (Q4);

одна публікація у періодичному науковому виданні, що проіндексоване в базі даних Scopus (Q4); 2 публікації апробаційного характеру, 5 публікацій додатково відображають наукові результати дисертації.

Аналіз змісту наукових праць та дисертаційної роботи свідчить, що її основні положення в повному обсязі є репрезентовані. У кінці кожного розділу дисертації автор дає посилання на власні наукові праці, в яких опубліковано результати даного розділу.

Основні практичні та теоретичні результати проведеного дослідження представлені на міжнародних та всеукраїнських наукових конференціях.

Оцінка наукової та літературної якості складу матеріалу і стилю дисертації. Наукова дисертація написана українською мовою із застосуванням сучасної термінології. Характер та стиль оформлення дисертації повністю відповідають загальним вимогам.

Характеристика основних положень дисертаційної роботи.

Дисертація складається із анотації, змісту, вступу, п'яти розділів, висновків, практичних рекомендацій, список використаних літературних джерел та додатків. Викладена на 203 сторінках, з яких 168 – основного тексту. Дисертаційну роботу ілюстровано за допомогою 24 таблиць і 9 рисунків.

В анотації подано коротке викладення українською та англійською мовами основних наукових положень дисертаційної роботи та її ключові слова, а також список опублікованих праць за темою дисертації.

У вступі дисертант обґрунтовує актуальність проведеного дослідження, вказує на зв'язок із державними науковими програмами, окреслює сутність наукової проблеми, формулює мету та завдання, об'єкт та предмет дисертаційної роботи, розкриваю наукову новизну, практичну значущість отриманих результатів і свій особистий внесок, наводить відомості щодо апробації результатів та опублікованих наукових праць.

У першому розділі «Характеристика історичних передумов формування важкої атлетики в Китаї в XIX та XX століттях» на основі аналізу науково-

методичних праць здобувачем окреслено проблемне поле дисертаційної роботи. В межах даного розділу автором проаналізовано особливості формування важкої атлетики в стародавні часи, передумови визнання важкої атлетики Китаю на міжнародному рівні та здобутки сучасної китайської важкої атлетики у другій половині XX століття (1950-1999 рр.).

У другому розділі «Методи та організація досліджень» представлений детальний опис методів і етапів організації дослідження, за допомогою яких було реалізовано завдання дисертаційної роботи, а також відомості про контингент учасників дослідження.

У третьому розділі «Тенденції досягнення важкоатлетами Китаю високих спортивних результатів на міжнародній арені» здобувачем подано аналіз динаміки досягнень важкоатлетів Китаю на чемпіонатах світу та Іграх Олімпіад із 2000 по 2021 рр. Обґрунтовано закономірності становлення спортивної майстерності важкоатлетів високої кваліфікації Китаю на основі аналізу наступних показників: спортивні досягнення, що були показані на Олімпійських іграх та їх динаміка; кількість світових та олімпійських рекордів, що були встановлені важкоатлетами на чемпіонатах світу та Іграх Олімпіад; вік досягнення найвищих результатів та початок занять видом спорту у призерів змагань серед чоловіків і жінок; терміни зростання спортивних досягнень в окремих вправах, стартові результати та рівень реалізації змагальних спроб у призерів Ігор різної статі та груп вагових категорій; характеристика динаміки спортивних досягнень у найбільш титулованих спортсменів, що брали участь у цих Олімпійських іграх.

У четвертому розділі «Сучасний стан спорту вищих досягнень та структура олімпійської підготовки важкоатлетів Китаю» здобувач подає аналіз особливостей управління розвитком важкої атлетики, системи підготовки спортсменів та спортивного резерву та системи спортивних змагань Китаю, матеріально-технічного забезпечення процесу олімпійської підготовки важкоатлетів Китаю, закономірності підготовки важкоатлетів високої кваліфікації Китаю та їхні показники змагальної діяльності.

У п'ятому розділі «Аналіз і узагальнення результатів дослідження» проведено систематизацію та узагальнення результатів наукових напрацювань інших дослідників та дані власного наукового пошуку, що стали підґрунтям для підтвердження, доповнення та вдосконалення теоретико-методичних положень та наукового знання.

У висновках дисертант подає основні результати роботи, що відображають вирішення задекларованих завдань та мети дослідження.

Список використаних джерел оформлено за стилем Vancouver.

В цілому позитивно оцінюючи дисертацію, рівень наукової новизни, теоретичної та практичної значущості отриманих результатів, доцільно звернути увагу і на деякі зауваження, побажання та дискусійні питання:

1. У тексті вступу в описі методів дослідження та в розділі 2.1.3. Соціологічні методи (опитування експертів) здобувач характеризує контингент досліджуваних та зазначає кількість опитаних спортсменів «понад 100 осіб». На нашу думку, доцільніше було б конкретизувати кількісний показник учасників дослідження.

2. В дисертаційній роботі наявні повтори. Зокрема, опис методів математичної статистики, що поданий у вступі дисертаційної роботи ідентична тексту підрозділу 2.1.5. «Методи математичної статистики».

3. Зважаючи на те, що дисертант кваліфіковано, якісно, коректно здійснив критичний аналіз науково-методичної літератури, не зрозуміло чому кількість посилань в тексті першого розділу є невеликою. Наявні сторінки, що не містять посилань (ст. 31, 33, 34, 38, 42).

4. У підрозділі 4.4. «Показники змагальної діяльності важкоатлетів Китаю елітної групи» дисертантом подано аналіз антропометричних показників спортсменів різних груп вагових категорій та статі. На нашу думку, логічніше було б подати дану інформацію в розділах, що присвячені закономірностям підготовки спортсменів.

5. Ряд положень, що стосуються здобутків китайських спортсменів на Іграх Олімпіад і подані у вигляді таблиці та рисунку в висновку до третього

розділу, на нашу думку, логічніше було б подати в розділі 3.2. «Динаміка досягнень важкоатлетів Китаю на Іграх Олімпіад із 2000 по 2021 рр.».

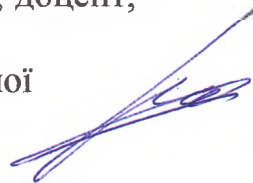
6. У тексті дисертації мають місце деякі стилістичні та орфографічні помилки.

Проте, вказані недоліки не знижують теоретичної та практичної цінності дисертаційного дослідження й ступеня розкриття науково-практичних питань, що розглядаються.

Висновок. На підставі актуальності теми дослідження, його наукової новизни та практичної значущості, обґрунтованості наукових положень та висновків, вважаю, що дисертаційна робота Яанг Тангксун на тему «Сучасні тенденції розвитку важкої атлетики в Китаї з урахуванням світових і національних особливостей» є кваліфікаційною науковою працею, яка виконана здобувачем особисто і відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019) і «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44), а її автор Яанг Тангксун заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Офіційний опонент:

Доктор наук фізичного виховання та спорту, доцент,
професор кафедри атлетичних видів спорту
Львівського державного університету фізичної
культури імені Івана Боберського

М.С. Розторгуй

Підпис Розторгуй М.С. засвідчую, про ректор
з наукової роботи та зовнішніх зв'язків
Львівського державного університету фізичної
культури імені Івана Боберського

А.С. Вовканич